

Predstavitve kinotečne sezone 2024/2025

5. september 2024

Dvorana Silvana Furlana

V dvorani **Slovenske kinoteke** so v četrtek zvečer direktorica **Ženja Leiler Kos**, sourednica filmskega programa **Anja Banko**, vodja filmskih zbirk in restavriranja **Ivan Nedoh**, vodja obfilmskih zbirk in razstavnega programa **Špela Čižman**, vodja pedagoško-izobraževalnih programov **Vitja Dominkuš Dreu** in odgovorna urednica *Ekrana* **Ana Šturm** predstavili poudarke prihajajoče sezone.

Krajši predstavitvi programa je sledila projekcija filma Kire Muratove **Vечно vračanje** (2012), s katerim Slovenska kinoteka napoveduje oktobrsko retrospektivo te izjemne sovjetsko-ukrajinske režiserke romunskega rodu.

Kaj bomo gledali v novi sezoni? – Filmski program

V novo sezono vstopamo z retrospektivo Matjaža Klopčiča (1943–2007), ki bi letos decembra praznoval devetdesetletnico rojstva. Ob tem jubileju smo se povezali še z drugimi ustanovami in stanovskimi društvi ter pod naslovom **Klopčič 90!** pripravili bogat program, ki bo poleg filmskih projekcij vse do konca leta zaobsegel še dve razstavi, podkaste slovenskih režiserjev in režiserk o cineastovi zapuščini in vrsto drugih dogodkov.

V oktobru odpiramo eno od osrednjih retrospektiv letošnje sezone, ki je posvečena **Kiri Muratovi** (1934–2018). Retrospektiva prinaša prvi poglobljen pregled njenega dela pri nas. Avtorica, ki velja za *enfant terrible* sovjetskega in ukrajinskega filma, je ustvarila obsežen opus, v katerem skozi grotesko in absurd preizkuša svoje občinstvo ter premika meje filmskega jezika. Retrospektivo pripravljamo v sodelovanju z Nacionalnim centrom Oleksandr Dovženko iz Ukrajine, festivalom Kino Otok in Kinodvorom.

V sredini oktobra se bo odvila tradicionalna **Jesenska filmska šola**, mednarodni simpozij filmske kritike in teorije, ki pod naslovom **Ženske delajo film** prvič razpira perspektive feminizma. Simpozij se letos posveča temi travme in z njo skrbi oziroma skrbstvenemu delu kot ohranjanju kolektivnega spomina. Diskurzivni del spremlja filmska retrospektiva, v okviru katere še posebej izpostavljamu gostovanje Kinoteke Aste Nielsen iz Frankfurta. Simpozij poteka v sodelovanju z revijo *Ekran*, Kinodvorom, festivalom Kino Otok, AGRFT-jem ter festivaloma Mesto žensk in Poklon viziji, ki ga pripravlja Kinoatelj. Ob simpoziju bo izšel tudi zbornik.

V novembru ponovno gostimo retrospektivni program festivala Liffe, ki tokrat prinaša pregled ustvarjanja grško-francoskega *auteurja* **Coste Gavras**.

V okviru Festivala slovenskega filma Portorož in festivala Liffe se bosta jeseni odvili dve domači premieri igranega dokumentarnega filma **Ali je bilo kaj avantgardnega?** scenaristov in režiserjev **Jurija Medena** in **Matevža Jermana**. Film, ki je nastal na pobudo Slovenske kinoteke, ki je tudi koproducent filma, je producirala produkcijska hiša Temporama, posveča pa se zgodovini eksperimentalnega filma pri nas. Film bo od januarja 2025 prikazan na rednem sporedu Slovenske kinoteke ob kopici spremljajočih dogodkov.

Leto 2024 bomo sklenili s tradicionalnim kinoušesnim dogodkom, ki ga organiziramo v sodelovanju s Cankarjevim domom in RTV Slovenija. Film **Zora: Pesem o dveh ljudeh** (1927) nemškega režiserja Friedricha Wilhelma Murnaua, ki velja za enega najboljših nemih filmov vseh časov, bo s prenovljeno partituro iz leta 2002, ki jo je pri njem naročila Slovenska kinoteka, glasbeno opremil **Andrej Goričar**. Pod njegovo taktirko jo bo premierno izvedel Simfonični orkester RTV Slovenija.

V leto 2025 vstopamo z retrospektivo hrvaškega režiserja, scenarista, animatorja in velikega humanista **Vatroslava Mimice**. Mimica je kot eden od soustanoviteljev studia Zagreb film začel z režijo animiranih filmov in zanje prejel tudi prve mednarodne nagrade. Skozi leta je režiral vrsto nagrajenih celovečercer, kot so **Kmečki upor 1573** (1975), **Banović Strahinja** (1981), **Prometej z otoka Viševica** (1964), **Ponedeljek ali torek** (1966) in **Kaja, ubil te bom** (1967), ki velja za

enega najboljših hrvaških filmov. Retrospektiva nastaja v sodelovanju s Hrvaškim državnim arhivom – Hrvaško kinoteko in Zagreb filmom.

Ob šestdesetletnici rojstva se bomo poklonili tudi režiserki in scenaristki **Maji Weiss**. Poleg tega, da velja za prvo slovensko režiserko, ki je posnela igrani celovečerni film (**Varuh meje**, 2002), je Maja Weiss obenem ena najbolj profiliranih domačih filmskih ustvarjalk, ki je v svoji dosedanji karieri ustvarila več kot 40 kratkih in dolgometražnih dokumentarnih in igranih filmov.

V sodelovanju s SCCA – Ljubljana nadaljujemo s predstavitvijo mejnikov slovenske videoumetnosti na velikem platnu. Skozi štiri kurirane večere bomo predstavili delo mednarodno priznane vizualne umetnice in režiserke **Nataše Prosenc Stearns**, ki ustvarja v medijih videa, filma in instalacij.

Kinotečna pomlad bo v znamenju filmov **Františka Čápa**. Režiser, scenarist in montažer češkega rodu velja za enega od utemeljiteljev sodobnega slovenskega filma, ki je posnel nekatere izmed najuspešnejših in še danes popularnih slovenskih igranih filmov. Ustvarjal je na Češkem in v Nemčiji, v Sloveniji pa je deloval med letoma 1953 in 1972. V sodelovanju z Narodnim arhivom iz Prage in Veleposlaništvom Češke v Sloveniji bomo prikazali nabor desetih Čáповih celovečernih igranih filmov iz češkega obdobja in skozi predavanje osvetlili njegovo bogato kinematografsko kariero.

Kaj bomo arhivirali in restavrirali? – Filmske zbirke in restavriranje

Oddelek za filmske zbirke in restavriranje bo poleg svojih osnovnih dejavnosti, ki zajemajo skrb za hranjenje filmskih zbirk in njihovo distribucijo, nadaljeval raziskovanje in evidentiranje ustvarjalcev slovenskega eksperimentalnega filma, s čimer želimo bogatiti svojo zbirko eksperimentalnega filma. Pripravili bomo tudi distribucijske pakete filmov avtorjev, kot so **Vinko Rozman, Slobodan Valentinčič, Davorin Marc, Vasko Pregelj, Vasja Bibič, Tone Rački, Franci Slak** in drugi.

Iskali in vzpostavljali bomo nove možnosti sodelovanja pri digitizaciji, digitalnem restavriranju in distribuciji izbranih filmov, ki so nastajali na področju nekdanje Jugoslavije in pri katerih so sodelovali tudi slovenski filmski ustvarjalci.

Kako se bomo izobraževali? – Vzgojno-izobraževalni programi

V novi sezoni bomo nadaljevali z že vzpostavljenim kinotečnim vzgojno-izobraževalnim programom. Program, namenjen osnovnim in srednjim šolam, zajema tri osnovne dejavnosti – **šolske filmske projekcije, filmske delavnice in kinotečne razstave**. V želji po decentralizaciji šolske ponudbe letos namenjamo poseben poudarek filmom v distribuciji Slovenske kinoteke ter digitiziranim in digitalno obnovljenim slovenskim filmskim klasikam. V sklopu šolskih delavnic smo k sodelovanju in širjenju našega programa povabili tudi druga društva in ustanove.

Tekom leta bomo nadaljevali z uveljavljenimi delavniškimi programi, kot so **Kinotečna filmska šola za dijake, Kino-katedra za maturante** (tokratna maturitetna filma sta *Ne bom več luzerka* (2018) režiserke Urše Menart in *Akvarij* (2009) britanske režiserke Andree Arnold) in **Ekranov filmsko-kritiški krožek Do zadnje besede**. Prav tako uspešno nadaljujemo **andragoški program Po poteh slovenskega filma** v sodelovanju z Univerzo za tretje življenjsko obdobje, čaka pa nas tudi nadaljevanje delavnic, posvečenih glasbi v filmu – **Glasba v filmu**.

Nadaljujemo tudi s tradicionalnim andragoškim program **Kino-katedra za pedagoške**, namenjenim pedagogom in strokovnim delavcem v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, ki je odprt tudi za širšo javnost.

Kaj pa razstave? – Muzejski oddelek

V razstavnih prostorih Kinoteke bo vse do 22. decembra odprta razstava **Karpo Godina: Filmski imaginarij**. Razstava v svoji zasnovi izhaja iz življenja statičnih prizorov in potiskanja zamrznjenih podob v gibanje. Naslanja se na za Godino značilne *tableaux vivants* oziroma *tabloje*, zamrznjene žive

slike ali statično uokvirjene razglede. Razstavi, ki sta jo zasnovala **Matevž Jerman** in **Kristina Ravnikar**, oblikoval pa jo je **Ranko Novak**, bo v septembru sledila še razstava v **Galeriji Fotografija** z naslovom **Karpo Godina: Ko je šla svoboda čez rob**, ki bo predstavila Godinovo udejstvovanje v svetu oglaševanja.

V razstavnih vitrinah v dvorani bomo pripravili več razstav, ki bodo pospremile filmske retrospektive: v prvi polovici septembra je še vedno na ogled razstava, posvečena režiserju Michaelu Hanekeju, od 19. septembra dalje pa si bo ob retrospektivi Klopčič 90! mogoče ogledati razstavo **Matjaž Klopčič – oblikovalec**, ki bo predstavila režiserjev manj poznani oblikovalski prispevek k slovenskemu filmu.

V oktobru ob retrospektivi režiserke **Kire Muratove** pripravljamo razstavo, posvečeno njenemu filmskemu opusu, spomladi 2025 pa bomo z razstavo pospremili še retrospektivo filmov **Františka Čápa** iz njegovega češkega obdobja.

O čem bomo brali v Ekranu? – Revija Ekran

Slovenska kinoteka je tudi izdajateljica revije **Ekran**, edine slovenske specializirane strokovne revije s področja filma in televizije, ki izhaja v redni dvomesečni frekvenci. Revija je posvečena filmski kritiki, teoriji, zgodovini in praksi ter spodbujanju izvirne domače filmske publicistike.

V središču trojne edicije avgust/september/oktober bo tema **Paralaksa nevidnih: potencialnost afrofuturizma in afropesimizma**. Besedila bodo obravnavala v našem prostoru mestoma spregledana teoretična, kulturna in umetniška okvira afrofuturizma in afropesimizma, ki raziskujeta izkušnje in prihodnost Afričanov in Afroameričanov. Do konca letošnjega leta bo izšla še številka november/december, v kateri bomo glavni poudarek namenili najnovejši domači produkciji, ki se bo oktobra predstavila na Festivalu slovenskega filma v Portorožu.

V letu 2025 kot običajno načrtujemo 6 dvojnih števil in nekaj novih stalnih rubrik. Nadaljevali bomo tudi z našim nadvse uspešnim **filmsko-kritičkim krožkom Do zadnje besede** in našo redno kinotečno nanizanko **Kino Ekran**.

Novembra bomo tradicionalno podelili **priznanje revije Ekran**. Priznanje je bilo ustanovljeno leta 2012, ob petdesetletnici izhajanja revije, z željo poudariti zasluge slovenskih filmskih publicistov in kritikov, ki s svojim delom prispevajo k dvigu filmske kulture v Sloveniji. Priznanje revije *Ekran* letos prejme filmska kritičarka, publicistka, producentka filmskih dogodkov in predsednica slovenske sekcije mednarodnega društva Fipresci **Veronika Zakonjšek**.

Decembra bomo v sodelovanju z društvom Fipresci tretjič podelili tudi strokovno nagrado za najboljše prispevke na področju filmske kritike in publicistike. Z **nagrado Nike Bohinc** želimo nagraditi izjemne prispevke v polju filmske kritike in publicistike in okrepiti vidnost kvalitetnega dela naše stroke. Nagrada nosi ime v čast in spomin eni najvidnejših članic društva Fipresci, prvi urednici revije *Ekran* ter eni najpomembnejših filmskih kritičark v našem prostoru.